

ЄМІЛЬЧИНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ЄМІЛЬЧИНСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ
РІШЕННЯ

Двадцять дев'ята сесія
«20» листопада 2020 р.

смт Ємільчине

VII скликання
№ 2124

Про Програму використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, на освоєння земель для сільськогосподарських та лісогосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь і охорони земель у Ємільчинській селищній раді на 2021-2025 роки

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законів України «Про охорону земель», «Про землеустрій», Земельного Кодексу України, з метою забезпечення збереження, раціонального використання і відтворення продуктивного потенціалу земель, які є на території селищної ради селищна рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити Програму використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, на освоєння земель для сільськогосподарських та лісогосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь і охорони земель у Ємільчинській селищній раді на 2021-2025 роки (далі – Програма), яка додається.
2. Відділу земельних ресурсів селищної ради забезпечити оперативне подання виконавчому комітету селищної ради інформації, необхідної для виконання заходів Програми.
3. Фінансовому відділу селищної ради щороку передбачати у межах фінансових можливостей кошти для фінансування заходів зазначеної Програми.
4. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію селищної ради з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи.

Секретар ради

Валентина СОРОКА

**Програма
використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат
сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва,
на освоєння земель для сільськогосподарських та лісгосподарських потреб,
поліпшення відповідних угідь і охорони земель у Ємільчинській селищній раді
на 2021-2025 роки**

Програма використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, на освоєння земель для сільськогосподарських та лісгосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь і охорони земель у Ємільчинській селищній раді на 2021-2025 роки (далі – Програма) розроблена на виконання Земельного кодексу України, Законів України «Про землеустрій», «Про охорону земель» з метою раціонального використання та охорони земель селищної ради.

Програма визначає структуру заходів, спрямованих на забезпечення збереження, раціональне використання і відтворення продуктивного потенціалу земель на території селищної ради.

1. СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ

1.1. Земельні ресурси Ємільчинської селищної ради

Земельні ресурси Ємільчинської селищної ради (об'єднаної територіальної громади) становлять 111197,39 га, в тому числі площа усіх населених пунктів становить 11638,00 га.

Найбільшою є питома вага земель сільськогосподарського призначення 51869,7546 га, з них рілля – 35645,0778 га.

Забудовані землі займають 1968,4574 га.

Ліси та інші лісовкриті площі в межах Ємільчинської селищної ради займають 47846,8889 га.

Загальна площа земель, які надані у власність і користування громадянам Ємільчинської селищної ради, становить 32899,0983 га.

Значна частина земель не відповідають екологічним нормам. Крім того, багато лісів узбіч доріг, балок, лісосмуг будівельних майданчиків перетворено на несанкціоновані сміттєзвалища. Цей процес складно контролювати, особливо в умовах на землях, де не здійснюється господарська діяльність. Причиною цього є низька громадська, культурна мораль та свідомість суспільства, а також відсутність дієвої екологічної служби та механізму протидії та запобігання цьому явищу.

1.2. Деградаційні процеси та їх вплив на стан земельних ресурсів, проблеми реформування земельних відносин

Номенклатуру ґрунтів на території громади складають:

- чорноземи глибокі мало гумусні;
- сірі опідзолені;
- темносірі опідзолені ґрунти.

За механічним складом на території району ґрунти поділяються на:

- грубо пилюваті;
- пилювато легкосуглинкові;
- пилювато-середньосуглинкові, які легко розмиваються водою, призвело до розвитку ерозійних процесів.

На території громади є велика кількість річок та струмків, мережа яких добре розвинена. Заплави річок здебільшого заболочені, лучні або чагарникові.

Рельєф Ємільчинської селищної громади – це слабохвиляста рівнини з добре вираженими мікропониженнями округлої або овальної форми з плоским дном, декілька метрів в діаметрі і в глибину 0,5–2,0 м, які у весняно-літній період заповнюються талими та дощовими водами, що також викликає тривале перезволоження ґрунтів, а іноді й постійне заболочення, і ускладнює їх використання.

Надмірне розширення площі ріллі, у тому числі на схилних землях, призвело до порушення екологічно збалансованого співвідношення сільськогосподарських угідь, лісів та водойм, що негативно позначилося на стійкості агроландшафтів і зумовило значне техногенне навантаження на екосферу.

На якісний стан земельних ресурсів впливають також і інші негативні чинники (перезволоженість, опушеність, підвищення кислотності ґрунтів, про що, навіть без агрохімічного аналізу засвідчує висока забур'яненість польовим хвощем та пириєм повзучим, виснаженість рослинного покриву пасовищ, сіножатей, домінування карантинної рослинності, рослинності із стрижневою будовою коріння, що пригнічує розвиток різнотрав'я, тощо).

Сучасне ставлення до використання земель у громаді носить відбиток колишніх тенденцій, які склалися роками і полягали в екологічно незбалансованому навантаженні на угіддя (особливо намагання за будь-яку ціну збільшити питому вагу ріллі в складі земельного фонду). Фактично має місце безумовна екстенсифікація сільського господарства.

Нераціональне сільськогосподарське використання земель призводить до зниження родючості ґрунтів через їх переущільнення (особливо чорноземів), втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності з усіма екологічними наслідками, що звідси випливають.

Останнім часом посилились процеси деградації ґрунтового покриву, які зумовлені техногенним забрудненням. Найбільшу небезпеку для навколишнього природного середовища становить забруднення ґрунтів побутовими відходами, важкими металами, карантинними бур'янами, збудниками хвороб. Частина ґрунтів на території громади має забруднення радіоактивними елементами внаслідок Чорнобильської катастрофи. Таким чином, у структурі земель громади значні площі займають ґрунти з незадовільними властивостями (деградовані та інші малородючі ґрунти).

На якісний стан земельних ресурсів в ряді випадків істотно впливають гідрометеорологічні та небезпечні екзогенні геологічні процеси і явища (зсуви, руйнування берегів ставків тощо).

Таким чином, стан використання та охорони земельних ресурсів характеризується як незадовільний і має тенденцію до погіршення із значними диспропорціями, зокрема:

- надзвичайно високим екологічно необґрунтованим рівнем господарського (передусім сільськогосподарського) освоєння території;
- значною землеємністю основних галузей економіки;
- інтенсивним розвитком деградаційних процесів та наявністю значних площ деградованих земель;
- наявністю територій, що зазнають постійного впливу небезпечних стихійних явищ;
- недостатністю земель природно-заповідного та іншого природоохоронного, рекреаційного, оздоровчого призначення;
- відсутністю програм комплексного вирішення питань щодо використання та охорони земель;
- недостатністю нормативно-правових актів та особливо актів нормативно-технічного характеру, які регулюють використання та охорону земель.

Основними проблемами, що гальмують реформування земельних відносин у громаді також є:

- відсутність фінансування робіт із розмежування земель державної та комунальної власності, інвентаризації земель та грошової оцінки земель населених пунктів;
- відсутність у землекористувачів проектів землеустрою щодо забезпечення еколого-економічного обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь;

- недостатнє залучення інвестицій та впровадження прогресивних технологій;
- невизначеність статусу полезахисних смуг та полевих доріг;
- складнощі в утриманні мережі внутрігосподарських меліоративних мереж (каналів, дренажних систем, мостів та гідропоруд.

1.3. Опис проблем, на вирішення яких спрямована Програма

Глибока деградація земельних ресурсів вимагає проведення заходів із ефективного використання і охорони продуктивних земель, створення механізму їх збереження і покращення.

Необхідність розроблення Програми зумовлена визнанням того, що:

- незадовільний екологічний стан земельних ресурсів є однією з головних причин погіршення якості навколишнього природного середовища;
- розв'язання проблем у сфері використання та охорони земель належить до пріоритетних напрямів державної політики у проведенні соціально-економічних реформ, у тому числі земельної реформи;
- реформування господарського комплексу повинне проводитися з достатнім гарантуванням екологічної безпеки населення, відновленням стану навколишнього природного середовища, у тому числі якісного стану земель;
- потенціал земель в громаді використовується не на повну силу, що спричиняє низькі доходи власників земельних ділянок різного призначення та не надходження коштів до селищного бюджету..

Одним із важливих заходів земельної реформи та перетворення земель на потужний ресурс соціально-економічного розвитку громади є здобуття достовірних та повних відомостей щодо площі, складу та якісних характеристик земель, про землекористувачів та землевласників (юридичних та фактичних), врегулювання суміжних меж. Достовірні дані про площі, межі, склад угідь та конфігурацію земельних ділянок надають можливість прогнозувати використання земель, передбачати надходження, обґрунтовано нараховувати земельний податок, сприяти здійсненню раціональної політики у сфері формування ринку землі. Важливо знати які земельні ділянки не використовуються, або використовуються нераціонально, не за цільовим призначенням, всупереч вимогам земельного та природоохоронного законодавства. Засобом збору інформації служить інвентаризація земель.

2. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Основна мета Програми: раціональне використання та охорони земель на території громади, захист їх від виснаження, деградації, забруднення;

Інші цілі Програми:

- проведення державної політики, спрямованої на збалансоване забезпечення потреб населення і галузей економіки у земельних ресурсах;
- підвищення врожайів сільськогосподарських культур; збільшення обсягу виробництва високоякісної та екологічно чистої продукції;
- збереження ландшафтного і біологічного різноманіття та створення екологічно безпечних умов проживання населення і провадження господарської діяльності.
- гармонійне поєднання господарської діяльності з охороною довкілля, підвищення родючості ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення;

Завданнями Програми є:

- проведення аналізу стану використання та охорони земель на території громади;
- виявлення резервів земельних ресурсів, придатних для використання за цільовим призначенням у різних галузях економіки (інвентаризація земель);
- перерозподіл земель громади між галузями економіки, виходячи з придатності земель для використання за цільовим призначенням, обґрунтування та врахування всіх складових деградаційних процесів і явищ на землях усіх категорій та форм власності;
- припинення процесів деградації земель і падіння родючості ґрунтів;

- проведення хімічної меліорації та паспортизації ґрунтів і застосування добрив у науково обґрунтованих обсягах;
- формування місцевого банку даних про якісний стан ґрунтів;
- здійснення консервації деградованих, малопродуктивних та техногенно забруднених земель;
- резервування земель для природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного використання;
- пріоритетності екологічної безпеки та дотримання екологічних вимог охорони земель у процесі землевпорядкування територій;
- обмеження вилучення (викупу) особливо цінних земель, зокрема сільськогосподарського призначення, для несільськогосподарських потреб;
- пріоритетності здійснення превентивних заходів щодо земель, які ще не зазнали деградації чи зазнали її незначною мірою.

3. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ

Наміри та потреби використання земель у Ємільчинській селищній раді передбачають необхідність зменшення площі ріллі та виробничих територій (особливо під відкритими розробками, кар'єрами, відповідними спорудами промисловості, транспорту і зв'язку) з передачею вивільнених земель для інших видів використання та збільшення площі земель природно-заповідного та іншого природоохоронного, рекреаційного, оздоровчого та історико-культурного призначення, а також житлової та громадської забудови з підвищенням ефективності використання земель у межах населених пунктів.

З урахуванням критичного стану ґрунтів земель сільськогосподарського призначення і неможливістю у найближчому майбутньому самовідтворення їх властивостей, передбачено здійснення заходів з підвищення рівня родючості ґрунтів земель сільськогосподарського призначення, зокрема підвищення рівня застосування добрив в оптимальних нормах і співвідношеннях, проведення хімічної меліорації ґрунтів у науково обґрунтованих обсягах, термінах та дозах, впровадження науково обґрунтованих сівозмін, елементів біологізації землеробства, ресурсо- та енергозберігаючих технологій відтворення родючості ґрунтів і ведення землеробства.

Не використаним залишається рекреаційний потенціал Ємільчинської громади. Велика кількість перелісків, водних об'єктів, лісових масивів, земель під каменистими пагорбами («сопок»), заболочених ділянок може бути використаний для любительського полювання, рибальства, велотуризму, збирання грибів та ягід, деяких спортивних змагань (наприклад, орієнтування на місцевості), піших та автопрогулянок тощо.

Існуючий рекреаційний потенціал території селищної ради може використовуватися лише після інтенсивного освоєння територій та удосконалення інфраструктури (дороги, об'єкти водопостачання, місця для відпочинку, місця для розміщення тощо), а також після інвентаризації земельних ділянок під такими об'єктами.

4. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ. ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

Програма розрахована на 2021-2025 роки.

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення Програми здійснюється відповідно до рішення про затвердження бюджету селищної ради (внесення змін до цього рішення), Земельного кодексу України, Законів України «Про землеустрій» та «Про охорону земель».

Джерелами фінансування Програми є кошти, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва на спецрахунок селищної ради.

Напрямки використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, визначаються селищною радою.

Землі, які зазнали техногенного впливу, підлягають рекультивациі за рахунок підприємств, установ і організацій, через діяльність яких відбулося порушення. Першочергово

виконується рекультивация порушених земель, де має місце найбільш несприятливий вплив на навколишнє середовище. Рекультивация порушених земель, які перебували у власності та користуванні ліквідованих підприємств, установ і організацій, здійснюється за рахунок державного і місцевого бюджетів.

5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Виконання передбачених Програмою завдань дасть змогу:

- створити передумови для функціонування і розвитку ринку земель, ефективного та об'єктивного оподаткування власників та користувачів земельних ділянок;
- створити інформаційну базу для ведення державного земельного кадастру, регулювання земельних відносин, раціонального використання і охорони земельних ресурсів;
- оптимізувати структуру земельних угідь;
- здійснити консервацію деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель;
- збільшити площі земель з природними ландшафтами до рівня, достатнього для збереження ландшафтного і біологічного різноманіття;
- створити єдину завершену систему лісомеліоративних насаджень;
- створити та упорядкувати водоохоронні зони і прибережні захисні смуги водних об'єктів;
- забезпечити збереження природних ландшафтів на землях промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення;
- розробити моделі сталого землекористування для окремих територій громади (наприклад, в межах прибережних захисних смуг);
- збільшити врожаї сільськогосподарських культур, забезпечити стабільний прибуток сільськогосподарських підприємств, зміцнити їх фінансово-економічний стан, підвищити добробут сільського населення;
- призупинити ґрунтово-деградаційні процеси, зокрема зниження вмісту гумусу і досягнути його бездефіцитного балансу;
- збагатити ґрунти поживними речовинами та нормалізувати їх баланс.

6. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координація і контроль за ходом виконання заходів, передбачених Програмою, доручається виконкому Ємільчинської селищної ради.

Відділ земельних ресурсів селищної ради щорічно до 1 лютого надає до фінансового відділу Ємільчинської селищної ради звіт про використання коштів селищного бюджету, які надавалися для виконання заходів Програми.

Перший заступник селищного голови

Володимир ЄВТУХ

РЕЗУЛЬТАТИ ПОІМЕННОГО ГОЛОСУВАННЯ
29 сесія Ємільчинської селищної ради VII скликання
«Про Програму використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат
сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, на освоєння земель для
сільськогосподарських та лісгосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь і охорони
земель у Ємільчинській селищній раді на 2021-2025 роки»

Волощук С.В. – селищний голова	відсутній
Авраменко С.В.	відсутня
Артемчук А.І.	за
Банковський В.В.	відсутній
Бацюн І.В.	за
Бацюн Н.А.	за
Ващенко Л.М.	за
Галицький В.О.	за
Дідус О.Я.	відсутній
Жека М.П.	відсутня
Залевський В.М.	за
Канарський Б.Ф.	за
Кічук Л.В.	відсутня
Лісовий В.П.	за
Лугина В.В.	відсутній
Луцак Н.В.	відсутня
Мельник О.С.	за
Омельянчук О.В..	за
Омельянчук С.М.	відсутній
Расенчук М.М.	відсутній
Сорока В.І.	за
Філоненко Ф.М.	за
Фомішина Г.М.	за
Хрущ Г.М.	відсутня
Цмокалюк А.Ю.	за
Щирма М.В.	за
Шроль Р.П.	за

ПІДСУМОК	Відсутні	«За»	«Проти»	«Утримались»
	11	16	-	-

_____
(підпис члена лічильної комісії)

_____
(підпис члена лічильної комісії)